

Verslag bijeenkomst Regionaal Netwerk cliëntenparticipatie in de jeugdhulp op 24 november 2020

Verbinden en versterken

Als advies-, cliënten-, jongerenraden en belangenbehartigers hebben we op lokaal en/of regionaal niveau allemaal te maken met de hulp en ondersteuning aan kinderen, jongeren en gezinnen.

We hebben ook allemaal hetzelfde doel: meebouwen aan goede hulp/ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen. Om dit doel te bereiken, is het goed om onze krachten en expertise te bundelen. Op 24 november jl. hebben we hier een begin mee gemaakt.

Wie waren er?

Leden van

- het Jeugd Ervaren Team Zuid-Holland Zuid (JET-ZHZ)
- de Adviesraden uit Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Sliedrecht en Zwijndrecht
- cliëntenraad van St. Jeugdteams en MEE/Vivenz
- het Ouderplatform ZHZ

Medewerkers

- van de Serviceorganisatie Jeugd en de Stichting Jeugdteams
- ondersteuner cliëntmedezeggenschap van Yulius
- coach van de jongerenraad van Auriga Dordrecht, 's Heerenloo
- regioadviseur Zuid-Holland
- zorgpontonier van de gemeente Dordrecht en zorgmarinier van de gemeente Zwijndrecht

Ontwikkelingen in de jeugdhulp in de regio door Ed Magnee, interim-directeur van de Serviceorganisatie Jeugd. Vragen/opmerkingen nav de presentatie.

Terugbrengen aantal zorgaanbieders: de verschillende vormen van zorg moeten geleverd kunnen worden, dat kan ook met minder aanbieders. Er blijft voldoende keuzevrijheid, ook wat betreft identiteitsgebonden zorg. Er is ruimte voor nieuwe aanbieders.

Wachttijst-tijd: is er voldoende zorg beschikbaar? Soms kun je jongeren moeilijk plaatsen, bijvoorbeeld voor zwaardere 24-uurs opvang. Personeelsproblemen zijn mede de oorzaak van de wachttijsten. Volgens Ed valt het over het algemeen mee met de wachttijsten.

Rol van kwaliteit bij de inkoop: aanbieders leveren een kwaliteitsplan aan. Verder moeten zij een rapportage aanleveren aan de inspectie en aan het CBS. Vanuit contractbeheer en –management van de SOJ moet er ook gecontroleerd worden op de kwaliteit, dat is nog een ontwikkelpunt geeft Ed aan.

Gemeenten gaan ook zelf zorg inkopen: dat bijt elkaar niet. Er is overleg tussen de SOJ en de gemeenten wie welke zorg inkoopt. Voor de jeugdhulp die gemeenten inkopen is geen indicatie nodig, deze hulp valt onder het 'voorveld'.

'Anders zorgen', pilots van de Stichting Jeugdteams (SJT) door An Theunissen, directeur/bestuurder van de Stichting Jeugdteams

Korte terugkoppeling uit de groepen en de discussie

18-/18+

- Jongeren van 16 of 17 jaar moet je bij de hand nemen en voorbereiden op de toekomst. Zij moeten de juiste hulp krijgen. Luister naar jongeren. De zorg moet leidend zijn en het systeem moet volgen.
- Jongeren die naar het hbo, de universiteit of volwassenonderwijs gaan, krijgen hier geen begeleiding. Ze moeten het dan allemaal zelf regelen. Er is wel behoefte aan begeleiding. Als je naar het hbo gaat, is je autisme niet ineens weg. Met de juiste begeleiding kunnen zij de opleiding afmaken.
- Bereid jongeren voor door informatie te geven over het regelen van zaken, zoals belasting, het inschrijven voor een woning. Dit is extra belangrijk als ouders deze ondersteuning niet kunnen bieden.
- Overgang naar 18+ lijkt soms erg abrupt, jongeren verdrinken in het oerwoud van nieuwe regeltjes, wetten en loketten. Een maatjestragect kan een oplossing zijn. In Zwijndrecht begeleidt [een life-coach](#) jongeren (met een licht verstandelijke beperking) van 17,5 jaar. Vanaf 18 jaar blijven ze beschikbaar (waakvlam) om waar nodig jongeren te ondersteunen.
- Zorg voor een warme overdracht tussen 18- (jeugdzorg) en 18+ (Wmo). Dit gebeurt (nog) lang niet altijd overal. Vaak stopt jeugdzorg en wat dan? Dit is voor de jongere lang niet altijd duidelijk.
- Zorgaanbieders bereiden jongeren voor op hun 18^e levensjaar. De hulp is dan vrijwillig, dat is een spanningsveld. Jongeren moeten het dan zelf gaan doen, maar niet alle jongeren kunnen dat (hoe goed je hen ook voorbereidt).
- Houd contact ook als de zorg stopt. Werk bijvoorbeeld met strippenkaarten dat jongeren bijvoorbeeld nog drie keer kunnen bellen.
- Er zijn 18-plussers die ook nog niet toe zijn aan begeleid wonen. Integraler werken is belangrijk en kijk naar alle levensgebieden.
- Het Jeugdteam is niet altijd betrokken bij de overgang. An Theunissen onderzoekt hoe de jeugdprofessionals eerder betrokken kunnen worden (ook systeemtechnisch).

Wonen voor jongeren

- We constateren een leemte in de maatschappelijke opvang van jongeren die dakloos zijn geraakt. Daar wordt nu, in een aantal gemeenten, in voorzien door Kamers met kansen en IB4
- De overgang vanuit jeugdzorg naar zelfstandig wonen is groot. We moeten beter naar de richtlijnen kijken. Je komt bijvoorbeeld niet in aanmerking voor urgentie als je niet eerder zelfstandig gewoond hebt. Begeleid jongeren bij de overgang van kamertraining naar begeleid wonen
- Begeleid jongeren bij de overgang van kamertraining naar begeleid wonen
- Bij begeleid wonen (zowel LVB als alle jongeren op weg naar zelfredzaamheid) luister dan goed naar de jongeren wat ze nodig hebben. Denk ook aan werk, inkomen en dagbesteding.

Wachlijsten

- Wat vinden ouders en jongeren van de wachtlijst en –tijd? In het cliëntervaringsonderzoek wordt deze vraag gesteld. Afhankelijk van de resultaten kijken we of we nog aanvullend onderzoek willen doen, bijvoorbeeld via het verspreiden van een vragenlijst.
- Van belang te weten of wachtlijsten een personele dan wel financiële oorzaak hebben
- Periodiek worden de wachtlijsten kenbaar gemaakt. Het is lastig de cijfers goed te interpreteren. Er wordt gezegd dat het in de praktijk wel meevalt en corona wordt nu veelal als excuus genoemd.
- De SOJ is voor de regio bezig met de ontwikkeling van de [beschikbaarheidswijzer](#). Hierin worden wachttijden inzichtelijk voor verschillende typen jeugdhulp. Vanaf januari 2021 komt de beschikbaarheidswijzer voor Zuid-Holland Zuid in de lucht.

Passend onderwijs

- Scheidslijn tussen passend onderwijs en jeugdzorg is dun. Er ligt regelmatig een spanningsveld waar iets thuishoort en wie er voor de financiën opdraait. De minister zegt dat 'alles' op school moet kunnen, maar de praktijk is weerbarstiger.

- Hoe houden we zicht op jongeren die uitstromen naar werk (na bijvoorbeeld praktijkonderwijs) en die het dan toch niet redden. Kan een nazorgtraject daarin iets betekenen?

Aanvullende opmerkingen

- Sporten wordt ingezet als preventiemiddel maar in hoeverre zijn sportclubs daarop ingesteld? Trainers/coaches zijn geen hulpverleners, monitoring is nodig.
- Zijn jeugdige statushouders in beeld? Wat hebben zij extra/anders nodig?
- Kun je als gemeente echt alles lokaal regelen of loopt je dan vast? Slogan in Molenlanden, 'onze kinderen nabij'. Mooi als het lukt maar waarschijnlijk heb je toch ook bovenlokale zorg/ondersteuning nodig.

Gouden tips

- Blijf luisteren naar jeugdigen. Ze hebben vaak creatieve oplossingen en van hen hoor je wat zij echt belangrijk vinden.
- Zet sport in. Een groep jongeren die op de drempel staat van jeugdhulp, kunt je helpen door sport (ipv jeugdhulp). Het is een vorm van preventie. Zo kun je bijvoorbeeld ook kwetsbare kinderen weerbaar maken. Het sporten is onder schooltijd.
- Kennisdelen van alle goede voorbeelden die er in de verschillende gemeenten zijn. Hoe kunnen we beter van elkaar leren.
- Opstellen van 5 prioriteiten en aan de gemeenten, de SOJ en de SJT vragen wat ze ermee gedaan hebben.
- Aan de hand van casuïstiek kijken naar logische oplossingen. Soms moet je routines en regelingen aanpassen en soms moet je maatwerk leveren 'in de geest van de wet'. Kijk ook wat we ervan kunnen leren. Wat had anders gemoeten, bijvoorbeeld partijen die niet samengewerkt hebben.
- Benoem duidelijk wat je van elkaar verwacht en houd je daar aan.

Conclusie

We stellen gezamenlijk een top 5 op van prioriteiten. Deze lijst leggen we voor aan de gemeenten, de SOJ en de SJT vragen wat ze ermee gedaan hebben of gaan doen.

Volgende bijeenkomst van het Regionaal Netwerk: 24 maart. Afhankelijk van de coronamaatregelen wordt het een digitale bijeenkomst van 19.00-21.00 uur of een fysieke bijeenkomst van 17.30-20.00 uur (inclusief een broodje).

Suggesties zijn welkom! Waar wil jij het op 24 maart over hebben? Geef het door aan Mariëtte Teunissen, marietteunissen@zorgbelanginclusief.nl of 06 3854 5912

-